

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУРАХ АПК

Облікова політика регламентує правила ведення обліку суб'єктами господарювання. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [3].

Необхідно враховувати, що підходи до трактування облікової політики в Україні та в міжнародній практиці мають деякі відмінності. Так, норми Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» стосуються насамперед фінансового обліку, а тому облікова політика визначається ними як необхідний компонент для формування фінансової звітності. У міжнародній практиці облікова політика поєднує вибір альтернатив, рекомендованих МСФЗ, та методичку, основу на урахуванні професійних суджень. Тому облікову політику більш доцільно визначати як інструмент управління системою обліку суб'єктів господарювання.

До складу вертикально інтегрованих структур АПК входять суб'єкти господарювання різних видів діяльності й типів спеціалізації. Агробізнес, як складна система економічних відносин, виходить за межі сільського господарства, поєднуючи у складному техніко-технологічному ланцюзі виробництво та продаж продукції рослинництва та тваринництва, її промислову переробку, постачання засобів та предметів праці для забезпечення виробничих процесів, надання супутніх послуг [2, с. 119]. У зв'язку з цим виникає необхідність максимального урахування особливостей діяльності інтегрованих структур АПК для забезпечення під час формування облікової політики інформаційних запитів внутрішніх та зовнішніх користувачів.

На вибір облікової політики інтегрованих структур АПК впливає значна кількість факторів: поєднувані галузі, види діяльності, організаційно-правова форма; розміри суб'єктів господарювання та рівень самостійності їхніх дій; особливості побудови стратегії фінансово-господарського розвитку; вибір системи оподаткування; ефективність інформаційного забезпечення; технічна оснащеність функцій управління та рівні відповідальності; кваліфікаційні характеристики обліково-управлінського персоналу; матеріальне заохочення персоналу.

Зважаючи на потребу в урахуванні значної кількості факторів, які здійснюють вплив на облікову політику інтегрованої структури, необхідно систематизувати логічну послідовність дій в умовах конкретного інтегрованого формування.

Доцільним є застосування загальної схеми методичного підходу до розробки облікової політики, запропонованого Король Г.О., Ізвековою І.М. та Ясногор О.О., який включає наступні етапи: формування спеціальної комісії, на яку покладається розробка облікової політики суб'єкта господарювання; дослідження факторів, які впливають на формування облікової політики суб'єкта господарювання; визначення потреб та інтересів користувачів облікової інформації для їх урахування при розробці облікової політики; формування переліку елементів, які повинні бути зафіксовані в обліковій політиці суб'єкта господарювання; вибір способів ведення обліку за кожним елементом облікової політики; закріплення обраної облікової політики у відповідних документах суб'єкта господарювання [1, с. 783].

Розгалуженість інтегрованої структури АПК передбачає необхідність формування єдиної системи обліку та звітності з метою забезпечення порівнянності показників та своєчасності подання інформації для формування консолідованої звітності. Єдність у підходах до формування показників системи обліку та звітності передбачає необхідність розробки єдиної облікової політики, яка забезпечує користувачів повною, достовірною та зіставною інформацією про фінансовий стан та результати фінансово-господарської діяльності групи компаній.

При розробці облікової політики інтегрованої структури АПК доцільно чітко зафіксувати правила ведення обліку основних засобів, методи нарахування амортизації, особливості оцінки запасів, вибір бази розподілу загальноновиробничих та загальногосподарських витрат тощо. При цьому, як вже зазначалося, повинна забезпечуватися єдність підходів у веденні обліку всіма суб'єктами господарювання, які входять до складу інтегрованого формування.

Отже, процес формування облікової політики інтегрованих структур АПК є розгалуженим, він постійно удосконалюється та триває упродовж усього періоду функціонування створеної структури. Це забезпечує вибір найбільш раціональних підходів у веденні обліку, а також прийняття ефективних управлінських рішень щодо різних аспектів діяльності інтегрованої структури.

Література:

1. Король Г.О., Ізвекова І.М., Ясногор О.О. Сутність поняття «облікова політика» та методичні підходи до його формування в умовах підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 8. С. 780-784. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/129.pdf (дата звернення: 19.11.2023).
2. Лисенко А.М. Економічний потенціал суб'єктів господарювання сфери агробізнесу: особливості формування, систематизація показників, методи оцінки / Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку : монографія ; за заг. ред. Н.В. Шандової. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. С. 90-149. <https://dspace.kntu.kr.ua/items/7b06a7b3-25a2-4943-92f8-9ec34c609d74> (дата звернення: 19.11.2023).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#n9> (дата звернення: 19.11.2023).